

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“СУДОЧИНСТВО

В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ”

Харків
2012

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“СУДОЧИНСТВО

В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”,
спеціальність 7.03040101 “Правознавство”)

для студентів заочної форми навчання

**Харків
2012**

Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни “Судочинство в господарських судах” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”, спеціальність 7.03040101 “Правознавство”) для студентів заочної форми навчання / уклад.: В. В. Комаров, С. В. Васильєв. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 33 с.

У к л а д а ч і: В. В. Комаров,
С. В. Васильєв

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 3 від 29.05.2012 р.)*

© Національний університет “Юридична
академія України імені Ярослава Мудрого”, 2012

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна “Судочинство в господарських судах” призначена для вивчення студентами такого важливого сегмента юридичної практики, яким є сфера господарського судочинства.

У результаті опанування дисципліни студенти повинні:

– **знати** основні засади господарського судочинства, структуру господарських судів, їх компетенцію, юрисдикцію і підсудність господарських спорів; стадії та порядок вирішення господарських спорів, виконання рішень, ухвал, постанов господарського суду;

– **уміти** тлумачити та застосовувати норми законодавства, яке регулює господарське судочинство; приймати обґрунтовані процесуальні рішення у спірних процесуальних ситуаціях; скласти претензії, позовні заяви та інші процесуальні документи;

– **набути** навичок застосування чинного господарського процесуального законодавства для розширення свого правового кругозору, правової культури та розв’язання питань, що виникають у практичній діяльності.

Робочим навчальним планом передбачено проведення практичних занять та написання контрольної роботи.

Запропоновані завдання складаються з теоретичних та практичних.

Теоретичне завдання розраховане на контроль знань студентами чинного законодавства та основних теоретичних положень науки процесуального права. Практичні завдання розраховані на розв’язання студентом модельних судових справ, виходячи з умінь застосування процесуального законодавства у вигляді розгорнутого та вмотивованого рішення.

Контрольна робота виконується письмово згідно з наведеним списком:

варіант I – студенти, прізвища яких починаються з “А” до “Д”;

варіант II – з “Е” до “Й”;

варіант III – з “К” до “П”;

варіант IV – з “Р” до “Ф”;

варіант V – з “Х” до “Я”.

При написанні контрольної роботи студенти мають використовувати чинне процесуальне законодавство України, інші нормативні акти, постанови Пленуму, роз’яснення та листи Вищого господарського суду України, узагальнення судової практики, наукову та навчальну літературу.

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Національного
університету “Юридична академія
України імені Ярослава Мудрого”
(протокол № 5 від 20.01.2012 р.)

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “СУДОЧИНСТВО В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ”

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА

Сфера господарського судочинства. Поняття господарського судочинства. Основні риси господарської процесуальної форми. Стадії господарського судочинства. Форми судового процесу. Господарське процесуальне законодавство. Структура Господарського процесуального кодексу України.

Принципи господарського судочинства та їх система. Поняття та система принципів господарського судочинства. Принцип законності. Принцип рівності учасників перед законом і судом. Принцип правової допомоги при вирішенні справ у судах. Принцип гласності судового процесу. Принцип національної мови судочинства. Принцип обов’язковості виконання судових рішень. Принцип диспозитивності. Принцип змагальності. Принцип рівності сторін.

Підвідомчість спорів господарським судам. Поняття підвідомчості спорів господарським судам. Категорії справ, що підлягають розгляду в порядку господарського судочинства. Особливості розмежування підвідомчості справ між господарськими, цивільними та адміністративними судами.

Підсудність справ господарським судам. Поняття підсудності. Види підсудності. Правила територіальної підсудності справ. Виключна підсудність справ. Передача справ з одного господарського суду до іншого господарського суду.

Суб’єкти господарського судочинства. Суд як суб’єкт господарського судочинства. Склад суду. Відвід судді.

Сторони в судовому процесі. Права та обов'язки сторін. Процесуальна співучасть. Процесуальне правонаступництво.

Треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору.

Представники сторін і третіх осіб.

Особливості участі прокурора у господарському судочинстві.

Участь у процесі посадових осіб та інших працівників підприємств, установ, організацій, державних та інших органів. Участь у судовому процесі судового експерта.

Докази в господарському судочинстві. Поняття судового доказування. Поняття судових доказів. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування. Належність і допустимість доказів. Витребування доказів. Оцінка доказів. Засоби доказування. Письмові докази. Речові докази. Висновок судового експерта. Пояснення представників сторін та інших осіб, які беруть участь у судовому процесі.

Запобіжні заходи. Поняття запобіжних заходів. Підстави застосування запобіжних заходів. Види запобіжних заходів. Порядок застосування запобіжних заходів. Зміна та скасування запобіжних заходів. Припинення запобіжних заходів. Відшкодування шкоди, завданої вжиттям запобіжних заходів.

Судові витрати. Поняття та види судових витрат. Судовий збір. Судові витрати на окремі процесуальні дії. Розподіл судових витрат.

Процесуальні строки. Поняття та види процесуальних строків. Встановлення та обчислення процесуальних строків. Закінчення процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків. Відновлення та продовження процесуальних строків.

Розділ II. ПРОВАДЖЕННЯ СПРАВ У СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

Порушення провадження в господарському суді. Позов. Позовна заява та її реквізити. Відзив на позовну заяву. Зустрічний позов. Підстави відмови у прийнятті позовної заяви. Повернення позовної заяви.

Підготовка справи до судового розгляду. Порядок підготовки справи до судового розгляду. Призначення судової експертизи. Огляд і дослідження письмових та речових доказів у місці їх знаходження. Поняття і засоби забезпечення позову.

Вирішення господарських спорів. Процесуальний порядок судового розгляду. Відкладення розгляду справи, перерва в судовому засіданні. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем, мирова угода сторін. Зупинення провадження у справі та його поновлення. Припинення провадження у справі. Залишення позову без розгляду.

Рішення господарського суду. Поняття та види рішень суду. Зміст рішення. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення. Оголошення рішення та набрання ним законної сили. Усунення недоліків рішення судом, який його ухвалив. Ухвали господарського суду.

Р о з д і л ІІІ. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ

Перегляд судових рішень в апеляційному порядку. Право апеляційного оскарження та порядок його здійснення. Порядок розгляду апеляційної скарги. Межі перегляду справи в апеляційній інстанції. Повноваження апеляційної інстанції. Підстави для скасування або зміни рішення. Постанова апеляційної інстанції. Апеляційні скарги на ухвали місцевого господарського суду.

Перегляд судових рішень у касаційному порядку. Право на касаційне оскарження та порядок його здійснення. Порядок розгляду касаційної скарги. Межі перегляду справи в касаційній інстанції. Повноваження касаційної інстанції. Підстави для скасування або зміни рішення чи постанови. Постанова касаційної інстанції. Касаційні скарги на ухвали господарських судів.

Перегляд судових рішень Верховним Судом України. Право на звернення про перегляд судових рішень господарських судів. Підстави для подання заяви про перегляд судових рішень господарських судів. Порядок подання заяви про перегляд судових рішень господарських судів. Підготовка справи до розгляду у Верховному Суді України. Порядок розгляду справи Верховним Судом України. Повноваження Верховного Суду України. Постанови Верховного Суду України.

Перегляд постанов господарського суду за нововиявленими обставинами. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами.

Розділ IV. ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ, УХВАЛИ, ПОСТАНОВИ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ

Виконавче провадження у структурі господарського судочинства. Виконавче провадження: поняття, характерні риси, правове регулювання. Учасники виконавчого провадження. Роль господарського суду у стадії виконання судових рішень.

Загальні правила виконавчого провадження. Обов'язковість виконання судових рішень. Наказ господарського суду: зміст і порядок пред'явлення до виконання. Відстрочка або розстрочка виконання рішення. Зміна способу та порядку виконання рішення, ухвали, постанови. Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови. Оскарження дій чи бездіяльності органів Державної виконавчої служби.

Розділ V. Провадження у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання

Провадження у справах за участю іноземних підприємств і організацій. Юрисдикція і підсудність справ за участю іноземних суб'єктів господарювання. Процесуальні права та обов'язки іноземних суб'єктів господарювання. Компетенція господарських судів у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів. Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України.

Визнання та виконання рішень іноземних судів. Визнання та звернення до виконання рішень іноземного суду, що підлягають примусовому виконанню. Визнання рішень іноземного суду, що не підлягають примусовому виконанню.

3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “СУДОЧИНСТВО В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ”

Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДОЧИНСТВА (колоквиум)

Питання для обговорення

1. Поняття господарського судочинства.
2. Принципи господарського судочинства.
3. Підвідомчість справ господарським судам.
4. Суб'єкти господарського судочинства.
5. Перегляд та виконання рішень господарських судів.

Список літератури

Беляневич О. Вступ до курсу “Господарське процесуальне право України” / О. Беляневич // Право України. – 2011. – № 6. – С. 233-245.

Васильєв С. В. Господарський процес / С. В. Васильєв. – Х.: Еспада, 2010.

Добровольська В. Сутність та перспективи подальшого розвитку господарського судочинства / В. Добровольська // Право України. – 2009. – № 2. – С. 176-184.

Закурін М. К. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в господарському судочинстві: практ. аспект / М. К. Закурін // Вісн. госп. судочинства. – 2009. – № 3. – С. 48-58.

Фурса С. Проблеми виконання рішень господарських судів: нові механізми та відповідальність / С. Фурса // Право України. – 2011. – № 6. – С. 67-71.

Завдання

1. ТОВ “Оряна” звернулось до господарського суду з позовом до ЗАТ “Агро” про встановлення сервітуту. Свої вимоги позивач обґрунтовував тим, що йому на праві власності належить складське приміщення загальною площею 320 м², під’їзні шляхи до якого знаходяться на земельній ділянці, якою на праві оренди володіє відповідач. Тому позивач відповідно до ст. 402 ЦК України та ст. 100 ЗК України просив суд встановити сервітут на земельну ділянку площею згідно з наданим проектом технічного плану, яка необхідна йому для здійснення під’їзду вантажних автомобілів до зазначеного складського приміщення.

Господарський суд відмовив у відкритті провадження у справі у зв’язку з відсутністю у позивача права встановлення сервітуту, оскільки ним не було вчинено дій до встановлення сервітуту за домовленістю сторін.

Чи правильно вчинив суд? У чому полягає право на судовий захист у господарському процесі?

2. Товариство з обмеженою відповідальністю «Челябінський хімічний завод “Оксид”» (Російська Федерація) звернулося до Дніпропетровського господарського суду з позовом до ТОВ “Міжгалузева промислова компанія” (м. Дніпропетровськ) про стягнення боргу у сумі 206 259,06 грн за поставку 500 т товару (білило цинкове). Відповідно до умов Контракту, укладеного між сторонами, право власності на товар переходить до покупця з моменту передачі товару покупцеві. На початку судового засідання позивачем було подано клопотання про слухання справи російською мовою, яке було задоволено господарським судом. Отже і слухання справи, і всі судові документи видавалися російською мовою.

У судовому розгляді представник позивача наполягав, що згідно зі ст. 314 ЦК Російської Федерації, якщо угода передбачає чи дозволяє визначити день її виконання або період часу, в який вона може бути виконана, угода підлягає виконанню у

той самий день або у відповідний період. На що представник відповідача заперечив, що спірні правовідносини належить врегулювати виходячи з положень ст. 697 ЦК України, яка встановлює збереження права власності за продавцем.

Вирішуючи спір, господарський суд виходив із положень ратифікованої Російською Федерацією та Україною Угоди про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, у ст. 11 якої зазначено, що права й обов'язки сторін договору визначаються згідно із законодавством місця здійснення договору, якщо інше не передбачено угодою сторін. Керуючись нормами Закону України “Про міжнародне приватне право” (ст. 43, 47) та виходячи з положень п. 6 Контракту, укладеного між сторонами, за невиконання своїх зобов'язань сторони несуть відповідальність згідно з матеріальним правом Російської Федерації. Тому справа була вирішена відповідно до норм російського законодавства.

Чи правильно діяв суд? Яких принципів господарського процесу було дотримано, а яких порушено у наведеній в завданні ситуації?

3. ТОВ “Ера” звернулося до господарського суду м. Києва з позовом до ТОВ “Укравто” про відшкодування збитків, завданих продажем товару неналежної якості (вантажного автомобіля), придбаного через філію відповідача у м. Харкові. Господарський суд м. Києва порушив провадження у справі і призначив дату судового засідання. У відзиві на позовну заяву відповідач послався на наявність третейського застереження у договорі, укладеного з позивачем, і просив припинити провадження у справі. У судовому засіданні представник відповідача підтримав свої вимоги. Представник позивача заперечував проти припинення провадження у справі, посилаючись на те, що, на його думку, третейську угоду, про яку йдеться в п. 5 ч. 1 ст. 80 ГПК України, слід розуміти, по-перше, як окремий документ, а по-друге, її укладення має відбутися після виникнення спору за наявності взаємної згоди сторін.

Як має вчинити суддя у даному випадку?

4. Прокурор м. Дніпропетровська в інтересах держави в особі Дніпропетровської міської ради (м. Дніпропетровськ) та Міського комунального виробничого підприємства “Дніпроводоканал” (м. Дніпропетровськ) звернувся до господарського суду Харківської області із позовною заявою про стягнення з товариства з обмеженою відповідальністю НВТ “Тиком”, м. Харків, 1011,96 грн основного боргу, 1981,98 грн боргу за наднормативне водокористування, 840,88 грн – інфляційних витрат, 204,37 грн – 3% річних та судових витрат, обґрунтовуючи свої вимоги тим, що відповідач в порушення умов договору № 3030 від 06.01.2004 р. неналежним чином виконав свої зобов’язання щодо повної та своєчасної оплати послуг водопостачання та водовідведення.

16 червня 2011 р. відповідач надав відзив на позовну заяву, в якому зазначив, що ще 13.12.2007 р. відповідач уклав договір купівлі-продажу нерухомого майна, який зареєстрований 13.12.2007 р. в реєстрі № 3493 приватним нотаріусом Дніпропетровського міського нотаріального округу Сидорчуком, згідно з яким відповідач передав у власність, а громадянин України Саркісян прийняв у власність нежитлове приміщення за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Миру 15. Крім того, відповідач зазначає, що факт відсутності заборгованості у відповідача перед Дніпропетровською міською радою підтверджується актом звіряння № 191652 від 10.09.2010 р. за послуги водопостачання та водовідведення. Відповідач вказує на те, що звертався до Міського комунального виробничого підприємства “Дніпроводоканал” з листом від 17.12.2007 р. про розірвання договору № 3030 від 06.01.2004 р. у зв’язку з тим, що власником нежитлового приміщення за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Миру 15 є Саркісян. Враховуючи викладені обставини, відповідач заперечує проти позовних вимог та просить суд здійснити заміну первісного відповідача належним.

Як у даній ситуації повинен діяти суд? Який процесуальний порядок заміни первісного відповідача?

5. Позивач – товариство з обмеженою відповідальністю

“Булат” – звернувся до господарського суду Харківської області з позовом про стягнення з Ізюмського консервного заводу збитків на суму 885 191 грн, яких він зазнав у результаті не своєчасних розрахунків за полуницю, що прийняв відповідач від ТОВ “Булат” у період з 17.05.2011 р. по 24.06.2011 р.

Подані позивачем і відповідачем накладні, датовані червнем 2011 р., свідчать про те, що протягом місяця ТОВ “Булат” за угодою з відповідачем декілька разів передавало йому свіжу полуницю всього на суму 58 850 грн, вартість якої було перераховано відповідачем у травні 2011 р., що підтверджується платіжним дорученням від 19.05.2011 р. № 79.

В обґрунтування своїх вимог позивач зазначав, що між ним та відповідачем уклалися договори купівлі-продажу, на підтвердження яких позивач виписував накладні, що містили відомості про кількість, ціну проданої полуниці та суму, а відповідач приймав полуницю, підтверджуючи це штампами та підписами матеріально відповідальних осіб на накладних, у відповідача виникав обов’язок розрахуватися негайно.

Господарський суд задовольнив позов і визнав, що до збитків належать відсотки, не одержані за депозитним рахунком юридичної особи за період 11 місяців, тобто за строк, протягом якого позивач мав реальну змогу використовувати гроші за продану ним полуницю в разі вчасних розрахунків покупцем.

Дайте визначення предмета доказування. Чи правильно в справі було вирішене питання про належність доказів?

6. Мале підприємство “Ринок-ІНВЕСТ” звернулося до господарського суду з позовом до кооперативу “Оріана” про стягнення 340 тис. грн, які є вартістю алюмінію, попередньо оплаченого, але не одержаного з вини відповідача.

Суддя господарського суду відмовив у прийнятті позовної заяви та порушенні справи на підставі того, що до суду звернулася неналежна сторона. Мале підприємство “Ринок-ІНВЕСТ”, яке звернулось із позовом, є брокером торговельно-промислової асоціації “Топаз”, між ними укладено договір доручення про купівлю алюмінію у підприємства “Фактор-ІМЕК”. Договір доручення було укладено також між кооперативом “Оріана” та “Фактор-ІМЕК” (брокером продавця). На виконан-

ня цих договорів брокер продавця від його імені уклав договір про купівлю-продаж алюмінію з брокером покупця. Вказаний договір не був виконаний, алюміній покупцем не одержаний незважаючи на те, що ним за платіжним дорученням була перерахована кооперативу “Оріана” сума, відповідна вартості алюмінію. Оскільки неналежною є й відповідна сторона, то порушувати та розглядати таку справу суддя вважає недоцільним.

Дайте правову оцінку процесуальним діям судді господарського суду.

7. Під час підготовки справи до судового розгляду позивач подав до суду клопотання про забезпечення позову. Ухвалою господарського суду Кіровоградської області заяву товариства з обмеженою відповідальністю ПМ “Фореста” про забезпечення позовних вимог задоволено частково. З метою забезпечення позову накладено арешт на грошові суми корпорації “Система ССБ” (об’єднання підприємств) в розмірі заявлених позовних вимог, що знаходяться на банківських рахунках; в іншій частині задоволення заяви про забезпечення позовних вимог відмовлено.

Постановою Дніпропетровського апеляційного господарського суду ухвалу господарського суду Кіровоградської області залишено без змін, апеляційну скаргу товариства з обмеженою відповідальністю ПМ “Фореста” – без задоволення.

Позивач, не погоджуючись із постановою суду апеляційної інстанції, звернувся до Вищого господарського суду України із касаційною скаргою, в якій просить скасувати ухвалу господарського суду Кіровоградської області та постанову Дніпропетровського апеляційного господарського суду в частині відмови у задоволенні вимог про забезпечення позову та задовольнити клопотання позивача щодо заборони корпорації “Система ССБ” (об’єднання підприємств) вчиняти будь-які дії, пов’язані зі зміною організаційно-правової форми, реорганізацією корпорації.

Вищий господарський суд України, розглянувши матеріали поданої касаційної скарги, дійшов висновку про неможливість прийняття її до провадження.

Дайте правову оцінку діям суду.

На якій стадії процесу допускається забезпечення позову?

Вкажіть підстави забезпечення позову та передбачені законом заходи до забезпечення позову.

Чи може бути оскаржена ухвала суду про забезпечення позову та про відмову у забезпеченні позову?

8. Державне науково-виробниче підприємство “Будтрейд” (далі – ДНВП “Будтрейд”) звернулося до господарського суду м. Києва з позовом до товариства з обмеженою відповідальністю “Інвестбуд” про спонукання до виконання зобов’язання за мировою угодою, затвердженою цим судом. Під час судового розгляду позивач уточнив первісні позовні вимоги та просив визнати недійсною вказану мирову угоду, а також поновити провадження у справі, в межах якої ДНВП “Будтрейд” ставив питання про розірвання договору підряду № 1, укладеного з відповідачем. Рішенням місцевого господарського суду мирову угоду визнано недійсною, як таку, що не відповідає вимогам закону.

Виходячи з сутності мирової угоди й процесуальних механізмів її укладення та затвердження, дайте правову характеристику діям суду.

9. Постановою господарського суду Харківської області від 25 травня 2011 р. товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий будинок “Хладопром”» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Ківу, який зобов’язаний виконати всі дії по ліквідації банкрута в строк до 25.11.2011 р.

До господарського суду ліквідатором надано звіт та документи, які свідчать про завершення ліквідаційної процедури у відповідності до ст. 22-32 Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”.

Ухвалою господарського суду Харківської області від 15 серпня 2011 р. призначено до розгляду звіт ліквідатора на 6 вересня 2011 р.

Через канцелярію суду ліквідатором подані доповнення до звіту разом з додатками, які судом прийняті та долучені до

матеріалів справи.

До канцелярії суду від ДПІ у Фрунзенському р-ні м. Харкова надійшло клопотання, в якому ДПІ просить зупинити провадження по справі та направити матеріали справи про банкрутство до слідчих органів.

Як повинен діяти суд у наведеній ситуації?

10. Господарський суд Рівненської області ухвалив рішення про стягнення з ТОВ “Техінпекс” суми боргу. Відповідач отримав рішення після спливу десятиденного строку з моменту ухвалення вказаного процесуального документа. ТОВ “Техінпекс” звернулось із апеляційною скаргою на рішення суду із пропуском строку на апеляційне оскарження. У клопотанні про поновлення строків на апеляційне оскарження апелянт просить їх поновити у зв’язку з тим, що пропуск строків оскарження відбувся внаслідок несвоечасного отримання стороною рішення суду першої інстанції.

Чи підлягає клопотання задоволенню? Охарактеризуйте строки апеляційного оскарження та порядок його реалізації.

11. До господарського суду Миколаївської області звернулося українське товариство з обмеженою відповідальністю з позовом, що впливає з договору купівлі-продажу, до морського торговельного пароплавання іноземної держави, яке має представництво на території України.

Іноземне торговельне пароплавання подало відзив на позов із запереченням по суті заявлених вимог і з посиланням на ті обставини, що з позивачем немає угоди про розгляд спорів у господарському суді в Україні.

Господарський суд відмовив у прийнятті позовної заяви, вказавши, що спір не підлягає розгляду в господарському суді, оскільки сторони не уклали письмової угоди про передачу спору за участю іноземної особи до господарського суду в Україні.

Чи правильні дії господарського суду?

12. У господарському суді Полтавської області розглядалася справа за позовом білоруської компанії до українського акціонерного товариства про відшкодування збитків від виплати пенсії працівникові позивача – інваліду II групи.

Як видно з матеріалів справи, позивач виплатив пенсійні суми Гродненському фонду соціального захисту населення в зв'язку зі спричиненням каліцтва своєму працівникові. Виробнича травма заподіяна працівнику позивача на території Республіки Білорусь з вини відповідача, який допустив випуск трактора з конструкторським недоліком.

Визначте застосовне право.

4. ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант I

Теоретичне завдання. Підвідомчість справ господарським судам.

Практичне завдання

1. Спеціалізована акціонерна страхова компанія “Скіф” звернулася до господарського суду Запорізької області з позовом до акціонерного банку “Авто-ЗАЗ-банк” і Запорізького товариства з обмеженою відповідальністю “Пінта” про визнання недійсним договору страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту, отриманого за договором від 13.06.2011 р. № 2-КР, що укладений внаслідок обману.

У судовому засіданні позивач згідно зі ст. 22 ГПК України заявив клопотання про доповнення підстав позову і вимагав визнання цього договору недійсним у зв'язку з його невідповідністю вимогам закону, оскільки особа, яка його уклала, не мала на це повноважень.

Відповідач позовні вимоги повністю заперечував, вважаючи, що підстав для їх задоволення немає. Позивач при цьому посилався на проведену слідчим в особливо важливих справах УВС Запорізької області перевірку, в ході якої не виявлено порушень при укладенні спірного договору.

Які підстави звільнення від доказування в господарських справах? Чи є вони в даній справі?

2. У вересні 2011 р. ВАТ “Універсал-Авіа” звернулося до господарського суду Харківської області з позовом до ТОВ “Спец Авіа Індустрія” про стягнення заборгованості за постачання електроенергії за договором оренди. Ухвалою господарського суду провадження у справі припинено на підставі п. 5 ч. 1 ст. 80 ГПК України (сторони уклали угоду про передачу даного спору на вирішення третейського суду). Своє рішення

суд обґрунтовував тим, що 15 липня 2011 р. між сторонами укладено договір оренди нежитлових приміщень, згідно з п. 12.1 якого усі спори між сторонами повинні вирішуватися шляхом переговорів. Водночас, у разі неможливості вирішення спорів та розбіжностей шляхом переговорів, вони підлягають розгляду у постійно діючому третейському суді м. Харкова відповідно до його регламенту.

Постановою Харківського апеляційного господарського суду ухвалу господарського суду Харківської області скасовано, оскільки угода про передачу спору на вирішення третейського суду між сторонами укладена до порушення провадження у справі, що унеможливило застосування положень п. 5 ч. 1 ст. 80 ГПК України.

Дайте правову оцінку діям судів першої й апеляційної інстанцій. Вкажіть підстави й процесуальні наслідки припинення господарським судом провадження у справі.

Варіант II

Теоретичне завдання. Засоби доказування у господарському судочинстві.

Практичне завдання

1. Ухвалою господарського суду Донецької області від 03.06.2011 р. позов Одеської залізниці до ТОВ «Восточно-регіональне підприємство “Шельф”» про стягнення 22 745 грн штрафу повернуто без розгляду на підставі п. 10 ч. 1 ст. 63 ГПК України.

Повертаючи позовну заяву без розгляду, господарський суд першої інстанції послався на те, що надане позивачем платіжне доручення № 2533 від 23.05.2011 р. про оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення судового процесу не містить підпису уповноваженої посадової особи, скріпленого печаткою установи банку з відміткою про дату виконання платіжного доручення, що відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 63 ГПК України є підставою для повернення позовної заяви без розгляду.

Чи правомірні дії суду? Які є підстави для повернення позовної заяви?

2. Рішенням господарського суду Донецької області задоволено позовні вимоги ПП “Мрія” до ТОВ “Спецтехніка” про визнання права власності на нежитлові приміщення загальною площею 127 м². На рішення суду першої інстанції подало апеляційну скаргу ПАТ “Укрсоцбанк” як особа, що не брала участі у розгляді справи, але суд вирішив питання про її права та обов’язки. Свої вимоги про скасування судового рішення апелянт мотивує тим, що нежитлові приміщення, на які визнано право власності за позивачем, знаходяться у заставі апелянта по кредитному договору, укладеному між банківською установою та ПП “Мрія”.

На якій процесуально-правовій підставі апелянт може бути суб’єктом права на апеляційне оскарження? Чи можливе в даному випадку скасування судового рішення і направлення справи на новий розгляд до суду першої інстанції?

Варіант III

Теоретичне завдання. Забезпечення позову у господарському судочинстві.

Практичне завдання

1. ТОВ «Компанія “Перша юридична”» (позивач) звернулося до господарського суду Харківської області із позовною заявою щодо стягнення з відповідача – публічного акціонерного товариства “УкрСиббанк” збитків у розмірі 1 371 820 грн.

Через канцелярію господарського суду Харківської області 1 вересня 2011 р. від фізичної особи – Яцькова надійшла заява про заміну первісного позивача ТОВ «Компанії “Перша юридична”» правонаступником, в якій заявник повідомляє, що 15 серпня 2011 р. між первісним позивачем та заявником укладено договір відступлення права вимоги, згідно з яким останній відступив заявнику право вимоги до відповідача щодо сплати збитків у сумі 1 371 820 грн, понесених у формі штрафних сан-

кцій та судових витрат на підставі рішення Київського районного суду м. Донецька від 01.02.2011 р. у результаті невиконання умов Авторського договору №7-05/10 про передачу невиключного права на використання твору.

Ухвалою господарського суду Харківської області було вирішено замінити первісного позивача у розгляді справи.

Чи правильно було проведено процесуальне правонаступництво у господарському процесі? Які підстави правонаступництва у господарському процесі?

2. Рішенням арбітражного суду Липецької області (Російська Федерація) від 6 травня 2009 р. стягнуто з акціонерного товариства закритого типу «Севастопольський трансформаторний завод “Страз”» (далі – АТЗТ) на користь акціонерного товариства відкритого типу “Новолипецкий металлургический комбинат” (далі – АТВТ) борг у сумі 158 578 грн, а також судові витрати в розмірі 4 771 грн. Ухвалою Євпаторійського міського суду від 17 листопада 2010 р. клопотання АТВТ про визнання і виконання на території України зазначеного рішення було задоволене.

У апеляційній скарзі голова ліквідаційної комісії АТЗТ просив скасувати цю ухвалу, посилаючись на те, що при вирішенні клопотання суд не врахував, що завод визнаний банкрутом, позивач до числа кредиторів не увійшов, тому заявлені ним вимоги розглядатися не можуть.

Який порядок визнання і виконання рішень іноземних судів? Які є підстави для відмови у визнанні і виконанні рішень арбітражних судів держав – учасниць СНД? Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд м. Севастополя?

Варіант IV

Теоретичне завдання. Рішення господарського суду.

Практичне завдання

1. ПАТ “Машинобудівний завод” звернулося до госпо-

дарського суду з позовом до місцевої ради і ТОВ “Геліос” про скасування рішення місцевої ради щодо припинення постійного користування земельною ділянкою (яке підтверджувалось Актом на право постійного землекористування 1995 р.), а також рішення цієї ж ради про передачу спірної земельної ділянки ТОВ “Геліос” і відновлення права постійного користування на зазначену земельну ділянку. Ухвалою судді господарського суду було відмовлено у прийнятті позовної заяви з посиланням на те, що зазначена заява не підлягає розгляду господарським судом.

Дайте оцінку діям судді. За якими критеріями визначається юрисдикція господарських судів?

2. Господарський суд Харківської області у справі за позовом ДП “Інститут низьких температур” до АТ “Азот” 27 травня 2011 р. постановив рішення про стягнення з АТ “Азот” на користь ДП “Інститут низьких температур” заборгованості за договором оренди у сумі 10 000 грн. Стягувач, не встигнувши пред’явити наказ до виконання, його втратив. Після втрати наказу стягувач звернувся до Державної виконавчої служби з заявою про звернення державного виконавця до господарського суду за видачею дубліката наказу.

Який порядок видачі дубліката наказу? Хто має право звертатися до суду із заявою про видачу дубліката наказу? Які документи мають бути додані до заяви про видачу дубліката наказу?

Варіант V

Теоретичне завдання. Форми перегляду судових рішень у господарському процесі.

Практичне завдання

1. У травні 2011 р. Ніжинський міський молочний завод звернувся до суду з позовом про стягнення з господарського товариства “Віко-ЛТД” 90 000 грн.

Позивач зазначив, що 30.07.2010 р. Ніжинський міський молочний завод придбав у відповідача автомобіль МАЗ 64229-032, який виявився технічно несправним і 12.12.2010 р. згорів на 78-му км дороги Черкаси – Київ – Ростов-на-Дону. Відповідно до ст. 681 ЦК України позивач має право вимагати розірвання договору купівлі-продажу, оскільки недоліки проданого йому автомобіля виявлені протягом одного року з дня його передачі.

Відповідач проти позову заперечував, посилаючись на те, що причиною загорання автомобіля є дефекти, які з'явилися під час його експлуатації, а тому його вини в заподіянні шкоди немає.

Дайте визначення поняття доказів. Якими засобами доказування в даній справі позивач може обґрунтувати свої вимоги?

2. ВАТ “Центр розвитку моди” звернулося до ТОВ “Київрус” про визнання правочину недійсним. У судовому засіданні представник відповідача надав суду заяву, в якій на підставі ст. 81 ГПК України просив залишити позов без розгляду, оскільки на теперішній час господарським судом м. Києва вже розглядається аналогічна справа за позовом між тими ж сторонами про той же предмет і з тих же підстав. Суд залишив це клопотання без задоволення, посилаючись на те, що у вказаному процесі інший правосуб’єктний склад. Зокрема, в ньому беруть участь не лише ВАТ “Центр розвитку моди” й ТОВ “Київрус”, а й третя особа – ТОВ «Українська будівельна компанія “Граніт”».

Чи є у даному випадку достатньо підстав для залишення заяви без розгляду? Назвіть відмінності залишення заяви без розгляду від припинення провадження у справі.

5. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “СУДОЧИНСТВО В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ”

1. Система господарських судів України.
2. Поняття господарського судочинства.
3. Джерела господарського судочинства.
4. Стадії господарського судочинства.
5. Поняття принципів господарського судочинства, їх система.
6. Принцип процесуальної рівності сторін.
7. Принципи диспозитивності та змагальності.
8. Принцип гласності.
9. Автоматизована система документообігу суду.
10. Склад господарського суду.
11. Суддя господарського суду. Відвід судді.
12. Склад учасників господарського судочинства.
13. Сторони господарського судочинства. Права та обов'язки сторін.
14. Співучасть у господарському судочинстві.
15. Процесуальне правонаступництво.
16. Залучення до участі у справі іншого відповідача. Заміна неналежного відповідача.
17. Треті особи в господарському судочинстві.
18. Представники сторін і третіх осіб.
19. Участь прокурора в господарському судочинстві.
20. Участь у процесі посадових осіб та інших працівників підприємств, установ, організацій, державних та інших органів.
21. Участь у господарському судочинстві судового експерта.
22. Підвідомчість справ господарським судам.
23. Поняття та види підсудності справ господарському суду.
24. Територіальна підсудність справ господарському суду.
25. Виключна підсудність справ.
26. Передача справи з одного господарського суду до

іншого господарського суду.

27. Поняття доказування в господарському судочинстві.
28. Предмет доказування.
29. Підстави звільнення від доказування.
30. Обов'язок доказування і подання доказів.
31. Поняття і види доказів у господарському судочинстві.
32. Належність і допустимість доказів.
33. Письмові докази і порядок їх дослідження.
34. Речові докази і порядок їх дослідження.
35. Призначення і проведення судової експертизи. Висновки судового експерта.
36. Оцінка доказів.
37. Запобіжні заходи (поняття, підстави, види).
38. Процесуальний порядок вжиття запобіжних заходів.
39. Склад судових витрат.
40. Судовий збір (поняття, платники, розмір ставок судового збору).
41. Пільги щодо сплати судового збору.
42. Порядок сплати судового збору. Повернення судового збору.
43. Розподіл судових витрат.
44. Поняття та види процесуальних строків у господарському судочинстві.
45. Закінчення процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків.
46. Відновлення та продовження процесуальних строків.
47. Позов (поняття та елементи).
48. Передумови права на пред'явлення позову.
49. Форма і зміст позовної заяви.
50. Порядок подання позовної заяви.
51. Відмова у прийнятті позовної заяви.
52. Підстави повернення позовної заяви.
53. Порушення провадження у справі. Правові наслідки порушення провадження у справі.
54. Підготовка справи до судового розгляду.
55. Підстави та способи забезпечення позову.
56. Порядок розгляду господарських спорів господарськими судами.

57. Відкладення розгляду справи, перерва в засіданні.
58. Зупинення провадження у справі та його поновлення.
59. Припинення провадження у справі.
60. Залишення позову без розгляду.
61. Поняття та види судових постанов.
62. Процесуальний порядок прийняття рішення. Права господарського суду щодо прийняття рішення.
63. Вимоги, яким повинно відповідати рішення господарського суду.
64. Частини рішення господарського суду та їх зміст.
65. Засоби усунення недоліків рішення господарським судом, який його постановив.
66. Ухвала господарського суду (поняття, зміст, види).
67. Окрема ухвала. Повідомлення господарського суду.
68. Порядок відкриття апеляційного провадження у господарському судочинстві.
69. Порядок розгляду справ в апеляційному господарському суді.
70. Повноваження апеляційної інстанції.
71. Підстави для скасування або зміни рішення місцевого господарського суду апеляційним судом.
72. Апеляційні скарги на ухвали місцевого господарського суду.
73. Загальна характеристика касаційного провадження у господарському судочинстві.
74. Право касаційного оскарження та порядок його здійснення.
75. Повноваження суду касаційної інстанції.
76. Касаційні скарги на ухвали господарських судів.
77. Перегляд судових рішень Верховним Судом України (підстави, строк, порядок подання заяви про перегляд).
78. Порядок розгляду справи Верховним Судом України. Повноваження Верховного Суду України.
79. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.
80. Процесуальний порядок і строк перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.

81. Загальна характеристика виконання постанов господарського суду.

82. Учасники виконавчого провадження, їх права та обов'язки.

83. Органи примусового виконання судових постанов.

84. Порядок і умови здійснення виконавчого провадження по господарських справах.

85. Наказ господарського суду і пред'явлення його для виконання.

86. Поворот виконання рішення, постанови.

87. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів.

88. Видача виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду.

89. Підсудність судам справ за участю іноземних суб'єктів господарювання.

90. Звернення господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави.

91. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

92. Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів.

93. Визнання і виконання рішень іноземних арбітражних (господарських) судів.

94. Загальна характеристика провадження у справах про банкрутство.

95. Особливості провадження у справах про банкрутство окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності.

96. Особливості розгляду справ за заявами органів Антимонопольного комітету України, Рахункової палати з питань, віднесених законодавчими актами до їх компетенції.

97. Особливості розгляду справ, що виникають із корпоративних відносин у спорах між господарським товариством та його учасником (засновником, акціонером).

98. Особливості розгляду справ у спорах щодо обліку прав на цінні папери.

99. Особливості розгляду справ у спорах, що виникають

із земельних відносин, в яких беруть участь суб'єкти господарської діяльності.

6. СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.1950 р. // Офіц. вісн. України. – 1998. – № 13. – С. 270.

Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 24.10.2011 р. № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0010600-11>. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання участі прокурора у розгляді справ, підвідомчих господарським судам: роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 22.05.2002 р. № 04-5/570 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_570600-02. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики забезпечення позову: інформ. лист Вищого господарського суду України від 12.12.2006 р. № 01-8/2777 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v2776600-06>. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики застосування статей 80 та 81 Господарського процесуального кодексу України: роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 23.08.1994 р. № 02-5/612 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_612800-94. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики застосування розділу XII-2 Господарського процесуального кодексу України: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 11.10.2010 р. № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0002600-10>. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання застосування розділу XII Господарського процесуального кодексу України: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 р. № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0007600-11>. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики застосування розділу XII Господарського процесуального кодексу України: роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 28.03.2002 р. № 04/5-366 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_366600-02. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики застосування розділу XII-1 Господарського процесуального кодексу України: роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 28.03.2002 р. № 04/5-367 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_367600-02. – Заголовок з екрана.

Про постанови Верховного Суду України, прийняті за результатами перегляду судових рішень господарських судів: інформ. лист Вищого господарського суду України від 15.03.2011 р. № 01-06/249 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_249600-11. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики застосування статті 121 Господарського процесуального кодексу України: роз'яснення президії Вищого арбітражного суду України від 12.09.1996 р. № 02-5/333 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_333800-96. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України: роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 28.03.2002 р. № 04-5/365 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_365600-02. – Заголовок з екрана.

Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій: роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 31.05.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_608600-02. – Заголовок з екрана.

Про узагальнення судової практики вирішення господарськими судами окремих категорій спорів за участю нерезидентів: Вищий господарський суд України. Узагальнення судової практики від 01.01.2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=n0001600-09>. – Заголовок з екрана.

Беяневич В. Повторна касація у господарському судочинстві: деякі проблеми правозастосування / В. Беяневич // Право України. – 2003. – № 3. – С. 36-40.

Беяневич О. Верховенство права і законність як принципи господарського процесуального права / О. Беяневич // Там же. – 2011. – № 6. – С. 13-20.

Подцерковний О. Щодо зовнішнього та внутрішнього виміру поняття “господарський процес” / О. Подцерковний // Там же. – 2011. – № 6. – С. 4-12.

Кубко Є. Міжнародно-правові стандарти в господарському судочинстві (методологічні питання) / Є. Кубко // Там же. – 2011. – № 6. – С. 21-28.

Притика Д. М. Правові засади організації і діяльності органів господарської юрисдикції та шляхи їх удосконалення / Д. М. Притика. – К: Вид. Дім “Ін Юре”, 2003.

Притика Д. Актуальні питання кодифікації господарського судочинства в Україні / Д. Притика // Право України. – 2011. – № 6. – С. 29-43.

Бондар І. В. Становлення інституту перегляду за нововиявленими обставинами у процесуальному законодавстві / І. В. Бондар // Вісн. госп. судочинства. – 2009. – № 2. – С. 96-100.

Гапеев Р. Підстави апеляційного скасування рішень господарських судів, у тому числі за втручанням прокурора / Р. Гапеев // Підприємництво, госп-во і право. – 2004. – № 12. – С. 108-110.

Батух В. Судова реформа – практичне застосування новел у господарському судочинстві / В. Батух // Право України. – 2011. – № 6. – С. 43-49.

Осетинський А. Сучасна роль касаційної інстанції в умовах реформування господарського судочинства / А. Осетинський // Право України. – 2011. – № 6. – С. 50-56.

Фурса С. Проблеми виконання рішень господарських судів: нові механізми та відповідальність / С. Фурса // Там же. – 2011. – № 6. – С. 67-72.

Каменков В. Судові дебати і репліки при закінченні (поновленні розгляду справи) / В. Каменков // Там же. – 2011. – № 6. – С. 57-61.

Вінник О. Спори, що виникають з відносин державно-приватного партнерства: проблеми підвідомчості / О. Вінник // Там же. – 2011. – № 6. – С. 62-66.

Ємельянова А. Проблемні питання визначення статусу голови господарського суду в Законі України “Про судоустрій і статус суддів” / А. Ємельянова // Там же. – 2011. – № 6. – С. 73-77.

Павлюченко Ю. Примусове виконання визнаної претензії / Ю. Павлюченко // Там же. – 2011. – № 6. – С. 78-84.

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Програма навчальної дисципліни “Судочинство в господарських судах”.....	5
3. Завдання до практичних занять з навчальної дисципліни “Судочинство в господарських судах” ..	9
4. Завдання до контрольних робіт.....	18
5. Програмні питання з навчальної дисципліни “Судочинство в господарських судах”.....	24
6. Список нормативно-правових актів та рекомендованої літератури.....	28

Навчальне видання

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“СУДОЧИНСТВО
В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Спеціаліст”,
спеціальність 7.03040101 “Правознавство”)

для студентів заочної форми навчання

У к л а д а ч і: КОМАРОВ Вячеслав Васильович,
ВАСИЛЬЄВ Сергій Володимирович

Відповідальний за випуск *В. В. Комаров*

Редактор *Л. М. Рибалко*
Комп’ютерна верстка *А. В. Старжинської*

План 2012 р.

Підп. до друку 26.06.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 2,06. Облік.-вид. арк. 1,15. Вид. № 112.
Тираж 250 прим. Зам. № 4424. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.